

2021-2022

**SYSMÄN VARHAISKASVATUKSEN
TOIMINTASUUNNITELMA**

Sisällys

Varhaiskasvatussyksiköt.....	2
Toimintaamme ohjaavat arvot ja laadulliset tavoitteet	3
Pedagoginen toiminta.....	4
Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa.....	6

Varhaiskasvatusyksiköt

Päiväkoti Kastelli

- Kipparit 0-3-vuotiaat
- Matruusit ja Purserit 3-5-vuotiaat

Nuoramoisten perhepäiväkoti

- 0-6-vuotiaiden varhaiskasvatus

Perhepäiväkoti Ulpukka

- 0-4-vuotiaiden varhaiskasvatus

Sysmän yhtenäiskoulu & Nuoramoisten koulu

- esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus

Yksikkömme ovat pääsääntöisesti auki klo 6.30-17.00 varattujen ja ennalta ilmoitettujen hoitoaikojen mukaan. Vuorohoito järjestetään Päiväkoti Kastellissa. Esiopetuksen jälkeinen varhaiskasvatus järjestetään Sysmän yhtenäiskoululla esiopetuksen tiloissa klo 15.45 asti, jonka jälkeen lapset siirtyvät Päiväkoti Kastelliin. Kastellissa järjestetään myös esikoululaisten varhaiskasvatus aamuisin ennen esiopetusajan alkua (klo 8.15).

Yksiköissämme toimii tulevalla toimintakaudella 3 varhaiskasvatuksen opettajaa, 1 varhaiskasvatuksen resurssiopettaja, 10 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, 2 perhepäivähoitajaa sekä 1 henkilökohtainen avustaja. Varhaiskasvatuspäällikkö vastaa kunnan varhaiskasvatustoiminnasta johtaen henkilöstöä sekä kehittäen toimintaa yksiköissä yhteistyössä henkilöstön kanssa. Varhaiskasvatuksen erityisopetuksesta vastaa kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Varhaiskasvatuksen ruokahuollosta vastaa Attendo ja siivouksesta sekä kiinteistöhuollosta RTK-palvelu oy.

Toimintaamme ohjaavat arvot ja laadulliset tavoitteet

Toimintamme lähtökohtana on hyvinvoiva lapsi. Riittävä ravinto, uni, päivittäinen ulkoilu, hygienia sekä sosiaalisten taitojen tukeminen kuuluvat arkipäiväämme. Lisäksi toiminnassamme painottuu monipuolinen leikki ja lasten osallisuus.

Leikki tukee lapsen kasvua ja kehitystä. Leikin avulla rakennamme lapsille yksilöllisen kehitystason mukaisen toimintaympäristön, joka mahdollistaa erilaisten taitojen harjoittelun. Näitä ovat niin vuorovaikutus- kuin motorisetkin taidot. Leikki heijastaa lapsen kokemuksia ja koettuja tunteita, jonka vuoksi leikin havainnointi tarjoaa meille kasvattajille arvokasta tietoa lapsen kokemasta maailmasta, taito- ja kehitystasosta sekä lapsen mielenkiinnonkohteista, joiden pohjalta suunnittelemme ja toteutamme toimintaamme.

Sysmän varhaiskasvatuksessa tuemme leikkiä rakentamalla leikkiympäristöjä lasten mielenkiinnon kohteiden pohjalta. Leikkiympäristöt kehittyvät ja vaihtuvat kauden aikana. Päivän aikana lapsilla on mahdollisuus vapaaseen sekä ohjattuun leikkiin, jotka ovat molemmat tärkeitä kehitykselle. Harjoittelemme leikkiä niin tuttujen kuin uusienkin leikkikavereiden kanssa tukien näin lasten kehittyviä vuorovaikutustaitoja. Ilo ja innostus ovat avaimet oppimiseen, joten pyrimmekin oppimaan lasten kanssa leikin kautta. Toteuttamalla toimintaa leikkisästi voimme tukea lasten hyvinvointia ja edistää oppimista, mutta myös saavuttaa toiminnan pedagogisia tavoitteita.

Lasten osallisuus huomioidaan ottamalla heidät mukaan toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Lapsilta saatu palaute on arvokasta tietoa toiminnan kehittämiseksi. Lapsia havainnoidaan ja haastatellaan yksilöllisesti tai yhdessä esimerkiksi lasten kokouksissa. Lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa arjen käytäntöihin, kuten lepovaatetukseen ja leikkiympäristöön, mutta myös tulevaan toimintaan ja sen toteutukseen. Lähtökohtana on, että toimintaa toteutetaan lapsia, ei aikuisia varten. Rohkaisemme lapsia mukaan erilaiseen toimintaan, mutta jokaisella on mahdollisuus myös osallistumattomuuteen. Vanhemmilla on mahdollisuus olla osallisina lapsensa varhaiskasvatuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Heidän ideansa ja ajatuksensa huomioidaan arjen käytännöissä sekä toiminnassa. Normaali tilanteessa huoltajat ovat tervetulleita tutustumaan ja osallistumaan toimintaamme varhaiskasvatuspäivän aikana. Tutustumisesta on hyvä ilmoittaa etukäteen.

Pedagoginen toiminta

Toimintaamme ohjaa Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2018), jonka oppimisen alueita toteutamme toiminnassamme huomioiden lasten mielenkiinnon kohteet ja vahvuudet. Varhaiskasvatuksen opettajille on pedagoginen vastuu toiminnan suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista päiväkotiryhmissä. Varhaiskasvatuspäällikkö tukee ja ohjaa ryhmäperhepäiväkotien pedagogiikkaa.

Kielten rikasta maailmaa tuemme muun muassa lukemalla, laulamalla, loruttelemalla ja riimittelemällä. Arjen sanoittaminen, keskustelut lasten kanssa sekä asioiden, tilanteiden ja esimerkiksi tunteiden nimeäminen rikastuttavat lasten kieltä. Kuvatuki arjen eri tilanteissa tukee monien lasten kielenkehitystä.

Ilmaisun monia muotoja toteutamme musiikin ja kuvallisen ilmaisun avulla. Lisäksi jokaiselle lapselle annetaan mahdollisuus tulla kuulluksi ja ymmärretyksi yksilöllisesti. Kehon tuntemuksen ja kehollisen ilmaisun avulla tuemme lasten itseilmaisukykyä.

Tutustumme lasten kanssa *itseemme ja yhteisöömme*. Harjoittelemme lasten kanssa toisten huomioimista ja tekojemme seurauksia. Tutustumme kalenterivuoden tapahtumiin ja juhlapyhiin monipuolisin tavoin sekä keskustellen niihin liittyvistä perinteistä omissa sekä vieraisissa kulttuureissa. Kehitämme lasten monilukutaitoa ja tulemme tutuksi median kanssa harjoitellen vastuullista median käyttöä. Tutustumme lasten kanssa digiteknologiaan.

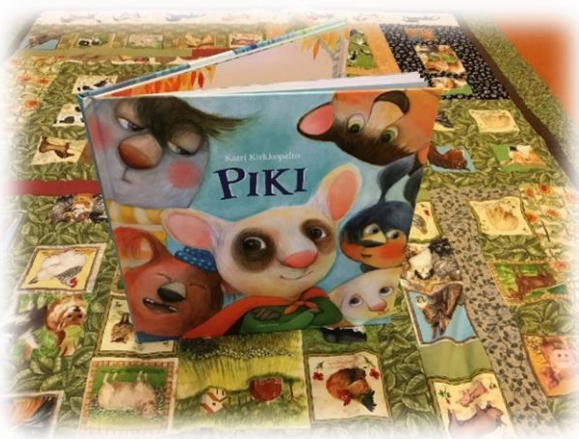
Tutkin ja toimin ympäristössäni oppimisen alue sisältää ympäristö- ja teknologiakasvatuksen sekä matemaattisen ajattelun kehittämisen. Matemaattinen ajattelu kehittyy arjen tilanteissa laskemalla, nimeämällä ja vertailemalla sekä ikä- ja kehitystasoisten pelien avulla. Tutustumme lähiympäristöön retkeilemällä samalla harjoitellen turvallista liikkumista liikenteessä. Kestävä kehitys näkyy toiminnassamme muun muassa tavaroista huolehtimisena, materiaalien kierrättämisenä ja lajitteluna. Teknoliikakasvatukseen sisältyy tutustuminen erilaisiin välineisiin.

Kannustamme lapsia terveelliseen ja turvalliseen *kasvuun, liikkumiseen ja kehittymiseen*. Pyrimme riittävään fyysiseen aktiivisuuteen varhaiskasvatuspäivän aikana välttämällä pitkäkestoista istumista ja paikallaan oloa. Kannustamme perheitä aktiivisuuteen myös varhaiskasvatuspäivän jälkeen tarjoten tietoa ja mahdollisuuksia yhteiseen tekemiseen. Ruokailun yhteydessä harjoittemme kauniita pöytätapoja, terveellisiä ruokatottumuksia sekä rohkaisemme maistamaan uusia ja erilaisia ruoka-aineita.

Laaja-alainen oppiminen kehittyy arjen toimintojen lomassa. Tuemme lasten *ajattelua ja oppimista* keskustelemalla sekä kyselemällä heidän oletuksiaan asioista. *Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu* kehittyvät niin ikään lasten kanssa käytyjen keskustelujen ja aikuisten esimerkin avulla. Harjoittemme lasten kanssa aktiivisesti tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Lapsia kannustetaan itsenäiseen arjesta selviytymiseen ja tavaroista huolehtimiseen ikä- ja kehitystason mukaisesti *itsestä huolehtimisen ja arjen taitojen* laaja-alaisen osaamisen mukaisesti. Digipedagogiikan avulla edistämme lasten *monilukutaitoa sekä tieto- ja viestintäteknologista osaamista*. Pyrimme kohtaamaan lapset yksilöllisesti sekä kuulemaan heitä niin, että jokaisella lapsella on mahdollisuus *osallisuuteen ja vaikuttamiseen* varhaiskasvatuksen arjessa sekä myöhemmin elämässä. Arvioimme ja kehitämme toimintaamme yhteistyössä lasten ja heidän huoltajiensa kanssa keskustelemalla sekä havainnoimalla arkea ja dokumentoimalla sitä erilaisin keinoin.

Varhaiskasvatuksessamme toteutetaan PIKI- toimintamallia (pienien lasten kiusaamisen ehkäisy), jonka avulla tunnistetaan ja ehkäistään kiusaamista lapsiryhmässä. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja, joiden puute nähdään pienien lasten kiusaamisen

taustalla. Kiusaaminen voi vahingoittaa lapsen tervettä ja turvallista kasvua sekä kehitystä. On tärkeää ymmärtää, ettei lapsi synny kiusaajaksi tai ilkeäksi vaan kyseessä on opittu toimintatapa. Näihin perustuen varhainen tuki sosiaalisissa tilanteissa, toisten huomioimisessa ja kunnioittamisessa on merkityksellistä varhaiskasvatuksessa tarjoten lapsille eväät myöhemmin koulumaailmaan. Toimintakaudella

2021-2022 vahvistamme henkilöstömme osaamista kiusaamisen tunnistamisessa ja ehkäisyssä. Koulutamme koko varhaiskasvatuksen henkilöstön PIKI-toimintamalliin.

Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeä osa lapsen varhaiskasvatusta. Huoltajat ovat lapsensa asiantuntijoita, jonka vuoksi yhteistyö huoltajien ja henkilöstön välillä nähdään erityisen merkityksellisenä. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus luovat perustan toimivalle yhteistyölle. Yhteinen tavoitteemme on hyvinvoiva lapsi. Haku- ja tuontitilanteet ovat tärkeitä huoltajan ja varhaiskasvattajan välisiä tilanteita, joissa vaihdetaan kuulumisia sekä tietoa puolin ja toisin. Järjestämme vuosittain ryhmäkohtaiset vanhempainillat sekä muita perheille suunnattuja aktivointeja, kuten aarteen etsintää Ohrasaassa.

Jokaiselle lapselle tehdään alkusyksystä yhdessä huoltajien ja henkilöstön kanssa yksilöllinen varhaiskasvatussuunnitelma eli vasu. Vasu ohjaa toiminnan suunnittelua, toteutusta ja arviointia ryhmässä nostamalla esiin lapsen yksilöllisiä kiinnostuksen kohteita, vahvuuksia ja tuen tarpeita. Jokaisella lapsella on oikeus tarvitsemaansa tukeen arjessa, on kyse sitten toiminnanohjauksen tukemisesta, kielen kehityksestä, kaverisuhteista tai muusta lapsen kehitykselle merkityksellisestä tuesta. Vasua voidaan päivittää kauden aikana. Lisäksi henkilöstö käy huoltajien kanssa aktiivista keskustelua lapsen asioista arjen lomassa.

Teemme yhteistyötä lisäksi useiden eri toimijoiden kanssa. Yhteistyötahoja on mm. neuvola, perheneuvola, puhe- ja toimintaterapeutit, lastensuojelu ja muut terveydenhuollon ammattilaiset sekä paikalliset yhdistykset, kuten MLL ja Sysmän Sisu, mahdollisuuksien mukaan. Lasten arkea rikastuttaa tutustuminen erilaisiin kohteisiin ja materiaaleihin. Jos sinä haluat toimia yhteistyössä Sysmän varhaiskasvatuksen kanssa, ole rohkeasti yhteydessä!

